

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
 Negyed évre 25 L — b.
 Egy hónapra . . 9 L — b.
 Nyílttér sora 6 L — b.
 Föld. postásora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Enyhült a balkáni krízis.

Az olasz—jugoszláv háborús veszély eltűnőben. — A politikai körök még mindig aggodalommal nézik a balkáni helyzetet. — Hadiállapot a 7-ik hadtest körzetében.

Tudvalevően Fiume ügyében a jugoszláv kormány az olaszokkal való vitát nemzetközi arbitrázs elé kívánja terjesztetni. Mussolini viszont ultimátumban kijelentette, hogy amennyiben szeptember 15-ikéig meg nem egyeznek, úgy ő Fiuménak Olaszország javára való annexióját fogja proklamálni. Emiatt háborús veszélyekről kezdtek hírek terjedni, mert jugoszláv részről erősen hangsúlyozták, hogy a belgrádi kormány az annexiót meg nem engedheti, hiszen Fiume az egyetlen kikötő, amit Jugoszlávia használhatna.

Időközben a nagyhatalmak befolyásolására Mussolini is enyhébb hurokat kezdett pengetni. Kijelentette annak a lehetőségét, hogy Fiume további egy évig legyen még a paritásos bizottság kormányzata alatt. Ezt a hangulatváltozást az is előidézte, hogy a Fiuméra erőszakolt fascista városi tanács tényleg nem népszerű, a Zanellának inkább Jugoszláviára támaszkodó önállósági törekvései Fiume közvéleményét nagyon áthatják. Ebben a megfontolást parancsoló helyzetben az olasz kormány választ is kapott a jugoszláv kormánytól a Mussolini-féle ultimátumra.

A válasz tartalmáról még nincs semmi hír. Politikai körök azonban biztosra veszik, hogy Mussolini legközelebb találkozik Pasiccsal s végeleges megegyezésre fognak jutni a fiumei kérdésben. Az olasz külügyminisztérium ezeket a híreket nem cáfolja.

A római lapok azonban egyértelműen megállapítják, hogy a helyzet veszedelemes voltáról szóló hírek erősen túlzottak. Az olasz-jugoszláv határon való magyaranyu csapatösszevonások híreiből egy szó sem igaz.

Igy áll ma a helyzet, azonban a politikai körök — mint egy bukaresti lap írja — a balkáni helyzetet aggodalommal nézik és veszélyesnek tartják. Ha a Népszövetség idejekorán nem avatkozik közbe, úgy Olaszország, Szerbia, Bulgária és Magyarország között könnyen háborúra kerülhet a sor.

Anglia követeli, hogy a fiumei konfliktus ügyet sürgősen terjesszék a Népszövetség elé.

Annál veszedelemesebbnek tartják a balkáni krízis megítélésénél a macedon és horvát önállósági mozgalmakat.

A macedonok állandó harcban állanak a szerb csendőrséggel és mozgalmukat leszerelni nem tudja a jugoszláv kormány. A macedonok most szövetség után is néznek és a horvát mozgalom vezérével, Radicesal léptek összeköttetésbe. Ha Jugoszláviában robbanni fog, a gyújtóanyagot a macedonok és a horvátok fogják szolgáltatni.

Amint az erdélyi lapok meginták, a határmentén újra megszigorították a közigazgatást. Az Enyedi Ujság szerint a hadi állapotot elrendelték Enyedénis, mely a 7-ik hadtest parancsnoksága alá tartozik.

Eszerint Enyedén: Minden a közrendbe ütköző és politikai bűncselekmény a katonai hatóságok hatáskörébe utaltatik. Minden rendőri hatáskörbe utalt cselekvény a katonai szervekre száll át. Az állam alkotmánya, annak biztonsága elleni cselekvényeket katonai törvények szerint katonák fogják nyomozni. Ehhez képest minden fegyver beszállítandó 8 nap alatt a katonai hatóságokhoz, ahonnan az illetők elismervényt

kapnak. Vadászjegyek vagy fegyvertartási engedélyek bemutatandók a hadosztályparancsnokságokhoz, amelyek más engedélyt adnak ki. Gyűlések tartására és mulatságok rendezésére a megyei prefectusok adnak engedélyt. Minden levelezés és közlemény cenzura alá vehető. Házkutatás tartható bármikor és bárhol. Akiknek illetőségi helye nem esik a hadtest körletébe, kiutasíthatók. Az alkotmányban biztosított minden más polgárjog érvényben marad.

Tudnivalók az Erdélyi Segélyirodáról.

Többször keresik fel szerkesztőségünket az Erdély Segélyirodára vonatkozólag. Szolgálatot teszünk most olvasóinknak, hogy leközlőjük nevezett irodának kibocsátott következő tájékoztató sorait:

Az Erdélyi Segélyiroda (Bucuresti Str. Caragiale 15.) két évi gyakorlatával ma abban a helyzetben van, hogy bármiféle kormányhatósági eljárást igénylő ügyben minden erdélyi magánfélnak, intézetnek vagy vállalatnak segítségére lehet. Minden ügyet a lehető legrövidebb idő alatt teljes pontossággal látunk el. Irodánkban kereskedelmi és iparügyi szakértő alkalmazottunk is van s ezenkívül nagy befolyásu ügyvédvel vagyunk összeköttetésben, aki a legmértányosabb díjazás mellett vállal el és vezet sikerre bármilyen bírói vagy közigazgatási ügyet. Tudatjuk továbbá, hogy vendégszobáink számát is szaporítottuk, úgy, hogy 10—12 személynek tudunk egyszerre kitűnő szállást adni. Szállóvendégeinknek kitűnő erdélyi koszt áll rendelkezésre a legmértányosabb árak mellett. Segítségünk igénybevétele tenger felesleges költség-től és mindenféle ágensi szolgálattól mentesíti az erdélyi közönséget. Az Erdélyi Segélyiroda Vezetősége.

Az osdolai gyémánt.

Kicsiny, de karakteres. A szürkeségből ki-kicsillan s ebben az előtörésben erős akarat szikrázik: a székely nép életakarata, önművelése. Ez az a híres osdolai gyémánt, mely a néplélek faji kultúrájához való ragaszkodásában önmagát csiszolja. Itt a nép fiai azért tanulnak, hogy apáikat és testvéreiket tanítsák. Ebben az életmegpezdülésben nagy, nemes verseny izzad. Ebben a nagy iskolában a tanítók közül még tanultabbak, a tanítványokból, az egyszerű gyermekekből valóságos művészelem válik: a nép tökéletes ösztöneinek művészi formákba való átömlése, hogy mindenki magáénak vallhassa.

Ebben az évben háromszor találtuk az osdolai ifjúságot a színpadon. A januárban előadott Eckagaray: Roberto de Pedroza 3 felvonásos drámáról annak idején bővebben olvastunk a Székely Ujság hasábjain. Husvétkor Tóth Ede Kintornás család-ját vitték a rögzött színpadra és pedig sokkal nagyobb sikerrel, mint azelőtt való évben a tanulói ifjúság. Különösen, amikor Bándy István (Samu molnárinas), Molnár Dávid és Lázár Dávid (szegényemberek) alakításaiban gyönyörködünk, szinte szerettük volna, hogy egy nagy város közönsége is lássa és élvezze őket.

Szept. 8-án Szigeti József: A vén bakancsos és fia a huszár c. három felvonásos népszínműben élvezte őket a helybeli és nagyszámu vidéki közönség. Nem akarunk senkit érdemein felül dicsérni s helyszűke miatt sem foglalkozhatunk minden egyes szereplővel. De a jól sikerült leány szerepek mellett névleg kell üdvözlöznünk Kovács Istvánt (Veres csaplár), aki művészi alakításán kívül szellemes rögtönzéseivel óriási lelkesedést váltott ki a közönségből. Felcsér Gergely (Sugár Mihály, kiszolgált bakancsos) és Tibesz Ágoston (huszár őrmester) csakugy ragyogtatták humorukat.

Csak elismeréssel lehetünk a vezetőségnek — első sorban Bálinth Margit urleányának — hogy előadásai tárgyál mindig a nép nagy klasszikusait választják. Különösen pedig az utóbbi esetben, amikor Szigeti Józsefet mutatták be nekünk, aki a magyar néplélek nagy őserkéit megjegecsítette. A nép nézze az ő nagyjait, erkölceit, tisztán, melegen. Vajha má-

A zabolai tüzvész.

Harminchat épület hamvadt el. — Negyedmilió papírpénz a lángok martaléka. — Leégett a csendőrség épülete is. — A tűzoltóság derék munkát végzett. — A kár tíz millió fölül van.

Amint a Székely Ujság rövidesen beszámolt a múlt számában, szombaton délből Zabolán tűz támadt, melytől rövidesen 17 épület állott lángokban. A pusztító tüzvészről a következő tudósítást kaptuk:

A tűz délután fél 2 órakor támadt özv. Csákány Józsefné udvarán, ahol a gabonával megtömött csűr borult lángba. A szél a tüzet felkapva, a tüzesóvákat széthordozta a házfelek között. Rövidesen több épület állott lángtengerben. Meggyuladt Kónya Mariska lakása, ahol kereskedés és kocsmá volt. A tűz villámgyorsasággal harapódzott. A mentésre már alig lehetett gondolni. Amikor a szomszéd falvak s Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy tűzoltósága megjelent a veszedelem színhelyén, már özv. Papp Ferencné épülete összes melléképítményekkel, Pál Ferencnek 2 háza, Német Ferenc nyári sütője, özv. Tatár Mihályné csüre, Harai Boldizsár háza és csüre, Pozsony Józsefné csüre, a csendőrség épülete állott lángokban. Ezeket menteni nem is lehetett. A tűzoltóság munkája

már csak a lokalizálásra szorítkozott. A munkában nagy seg. delemre volt a gróf Mikos uradalom, ahonnan ugyszólván irányították a mentést. Az uradalom távának a vizét csapolták le és ez táplálta a tűzifecskezők nagyrészét. A városunkból kivonult két szakasz katonaság is nagy segítségére volt tűzoltóinknak, kik megfeszített erővel dolgoztak.

A tüzet reggel felé sikerült annyira elnyomni, hogy nem lehetett tartani a további veszedelemtől. Amint megállapítható, 14 ház és 22 gazdasági épület esett az elem martalékául. A kár hozzávetőlegesen tíz millió jóval felül van. Különösen nagy kárt szenvedett Kónya Mariska, kinek házában odaveszett 220000 leu készpénz is, melyet néhány nappal a tűz előtt erdőeladásból kapott kézhez.

A tűz állítólag gondatlanság műve. Csákány Józsefnénél gabonát takarítottak be a csűrbe s a kocsis a cigarettáját eldobta. Ezt azonban biztosan megállapítani nem lehet.

sok is követné a törekvő osdolai ifjúság példáját és a divatos, nyegle idegen darabok helyett a Tóth Edék, Szigeti József stb. őstisztségében mutatnak meg tanulni vágyó lelkük röppenését.

Az osdoliai pedig csiszolják tovább azt a gyémántot a saját porával: Istentől kapott tehetségüket a műveltség utáni lelkesedő buzgalomukkal. (—y.)

HIREK

Szerda, szept. 19.

Rákosi Viktor.

A magyar irodalomnak gyásza van: Rákosi Viktor, álnéven Sipulusz, az Előmul harangok, Téli rege, Gyalu, Zuboly és társai írója, Budapesten 64 éves korában elhunyt. Temetését a Budapesti Hírlap szerkesztőségéből rendezik.

— **Istentisztelet és urvacsoraosztás.** A berecki ref. körlelkészség közönsége teszi, hogy az oroszfalvi leányegyház templomában e hó 23-án, vasárnap szentbeszéd tartatik és új kenyérre urvacsoraosztás lesz.

— **Eljegyzés.** Tompa Albert volt kézdívisárhelyi, jelenleg budapesti postatiszt eljegyezte Linter Gizuskát Zalaapáti.

— **Apró hírek.** Sandersen, amerikai repülő új világrekordot teremtett, amennyiben elért óránkénti 380 km. sebességet. — Anita Berber, a perverz botrányairól ismer táncosnő megszöktette Sussin, a Wienerverkehrsbank igazgatójának 20 éves feleségét. — Bécsben többmilliárdos szállítási panamának jöttek nyomára. A panamába a bécsi vámparaszolgák is be vannak keverve. Eddig 13 nagy szállítócég tulajdonosait tartóztatták le, köztük 3 magyar szállítót. — A Matin szerint E. P. Royer dr. francia tudós sikertelenül felfedezni az aranycsinálás titkát. A francia tudós az aranyat héliumból állítja elő. A hirt mindenesetre kételkedéssel kell fogadni.

— **Halálozás.** Néhány hónappal ezelőtt kedves családi eseményben volt része Torday Sándor betűszedőnek, a Kézdívisárhelyi Könyvnyomda r.-t. alkalmazottjának: Feleségének ikergyermek születt, egy fiú és leány. Amely örömmel örvendeztek a ritka áldásnak, oly szomorúságot röpitett be otthonukba a Végzet. A fiú, Torday Álmós tegnap 5 hónapos korában meghalt. A kis halottat ma temették el.

— **Jól megmondta!** A mai társadalmi életnek egyik legnagyobb fekélye az emberek piszkos szájúasága. Egy-egy ember rosszmagasága, melylyel embertársának egyéni becsületébe igyekszik beleharapni, sokaknak szerez keserű perceket, sokaknak dulja fel családi boldogságát. Egy ilyen társadalmi fekélynek mondja meg a véleményét egyik lapársunk nyíltéri rovatában Varga Ferenc fodrász. Varga nem ismeri, vagy talán éppen ismeri a hátmegett bujkáló jóakaróját és azért olyan bátor, amikor felhívja, hogy:

„Kérem a társadalom azon névtelen szemetes ládáját és köpcés-székét, ki névtelen, gyalázatos merészségre vetemelve igyekszik két család békés nyugalomát fölzavarni, nevezze meg magát, hogy az ilyen magáról megfélemedezett aljas, gaz, szemétdomb ellen én is hálás legyek és a szükséges megtorlást megtehessem.”

Mérget mernénk rá venni, hogy ez a „névtelen szemetes láda” nem fog jelentkezni, mert hát utóvégre Varga ur nemcsak beretvával és szappanoslával dolgozik, hanem még lábával is bele talál rugni a családi nyugalomát felzavarni akaró pasas szemétdombjába. Mindenesetre jól megmondta! Városunkban is mennyi ilyen szemétdomb van.

— **72 éves vőlegény, 60 éves menyasszony.** Majláth G. Károly, az erdélyiek róm. kath. püspöke a bérmarokrutjában nem mindennapi egyházi kötés szálait bogozta össze. Szászfaluban bérmarok közben megjelentek előtte Jakabos Simon és Kovács Ilona és kérték, hogy a főpásztor adja rájuk az egyházi kötéssel járó áldást. Ha életdus fiatalok, kik előtt még az élet bőséges napsugarával pompázik, állnak meg frigyre a főpap előtt, nem lett volna annyira elütő a szokásos házasságkötésektől, azonban itt a házassulandó pár már megrokkant öreg pár, arcukról régen eltűnt az élet piros rózsája, a vőlegény csak 72 éves, a menyasszony pedig

60 éves. Az érdekes esküvőnél, mint násznapok: Jankó Antal sárfalvi plébános és Imre Alajos, az új párok egyik jóbarátja, vettek részt. Az új házasság lemondtak a nászutóról.

— **Meghalt a szerencsétlenül járt katoná.** Amint a múlt számunkban megírtuk, a vasut állomáson az ütközők közé került egy vasuti fékező és súlyos sérüléseket szenvedett. A katonát a Rudolf-kórházba szállították, ahol hét-főn meghalt. Tegnap délután temették a katonaság részvételével. A szerencsétlen végű fiú regáti volt.

— **Az első hó.** A besszarábiai Goloveni községből nagy havazást jelentenek. A hőmérő fagypontra hat fokot mutat. Egész Besszarábiában hirtelen lehűlt a hőmérséklet.

SPORT.

(x) **Concordia — KSE. 3:0 (1:0).** Nagy érdeklődés kísérte vasárnap délután a KSE és a Concordia bajnoki mérkőzését. A mieink nagyon gyengén mozogtak, a Concordián, melyet pedig már kétszer megvert a KSE., meglátszott állandóan a fölény. Az eredmény az első félidőben 1:0, a másik félidőben a mieink hamar bekapnak két dugót és 3:0 arányában végződik a játék a Concordia győzelmével. A bíró a Szövetség részéről Tóth Ödön volt.

(x) **Jön a segesvári CFR.** A KSE. még városunkban a segesvári CFR-rel veszi fel a küzdelmet a bajnoki mérkőzések során. Ez a mérkőzés vasárnap, szept. 23-ikán lesz. Reméljük, hogy a KSE. teljes trenninggel fog kilépni a pályára és kiköszörüli azt a csorbát, melyet az elmúlt vasárnap a nálánál gyengébb csapatól, a Concordiától szenvedett.

Ócska kalapok átalakítását elvállalom.

Kész kalapok mindenféle minőségben legújabb gyári árban engroban és detailban nálam beszerezhetők.

KOVÁCS JÓZSEF kalapgyára, Vasut-utca 33. sz.

Városi mozi.

Kézdívisárhely mozilátogató közönséghez szólunk. Mindez ideig nem emeltük a mozgószínházi helyárakat, mert mindenki számára hozzáférhetővé akartuk tenni a filmművészetet. Az egyre nyomasztó gazdasági helyzet azonban, az általános drágulás; a villany, zene, filmkölsöndijak, a téli fabeszerezés stb. oly súlyos megterhelést jelentenek vállalatunkra, hogy e nehézségekkel megküzdeni, a helyárak mérsékelte felemelése nélkül, lehetetlen. Megértő közönségünk, tudjuk, hogy méltányolni fogja indokainkat és zugolódás nélkül fogadja az új helyárakat.

Hisszük, hogy a közönség e csekély emelés ellenére is ép oly mértékben fogja mozilátogatásainkat látogatni, mint azt eddig tette. Az idei szezon a legkülönbözőbb szenzációkat hozza, mindenik film külön-külön művészi esemény lesz. Társadalmi, bűnügyi, történelmi, fantasztikus és szerelmi drámák fognak változni kacagtató vigjátékokkal. A legnépszerűbb filmstarcok fognak a filmekben játszani: Pola Negri, Emil Jannings, Beregi Oszkár, Várkonyi Mihály, Fatti, Mía May, Loth Ila, Petrovits Szvetislár stb. — Ez a gazdag és színes műsor — úgy hisszük — mindenkinek az igényét ki fogja elégíteni. — Egyben közöljük a közönséggel, hogy vásár és ünnepnapokon a délutáni előadás pont 6 órakor kezdődik.

Az igazgatóság.

Szeptember 22-én, szombaton este 9, vasárnap, 23-án, d. u. 6, este 9 órakor kerül bemutatásra *Az Ilona*, magyar film. E csodás filmről azt írja a Brassai Lapok, hogy e film „minden estélye egy-egy szenzáció erejével csábítja a közönséget az előadásokra”. Igaza van, hiszen *Putty Lia* játsza a bájos attrakció főszerepét. Ez az a filmszínésznő, aki a *Hindu Siremlék* előadásában tűnt fel és hódította meg a közönséget. Ez a bravuros film, a világhírű May filmgyár remekműve, hisszük, hogy közönségünkre is nagy hatással lesz.

Árverési hirdetmény.

Néhai Csia Lázárné hagyatékát képező örökség, mely áll lakás, szántók, kaszálók stb. e hó 23-án, délelőtt a helyszínen Kézdívisárhelyen néhai lakásán tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Meghívó.

A Kézdívisárhelyi Könyvnyomda 1923. évi szept. 30-án, vasárnap d. 6 órakor tartja a 17-ik üléstévre vonatkozó rendes közgyűlést, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Két tag választása a jegyzők hitelesítésére.
2. Az igazgatóság üzleti jelentése
3. A felügyelő-bizottság jelentése
4. A mérleg megállapítása, a mentvény megadása s a nyereség-vesztés számla feletti határozat.

Az igazgatóság

Megjegyzés. A közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik az alapszabály értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 nap részvényeiket a társaság pénztáránál elismertvény ellenében leteszik.

„SAXONIA” 1943.

A p. t. érdeklődőknek szíves tudomására hozzuk, hogy a

Temesvári Műmalom r.-t. Temesvár

egyedüli képviselőt Brassó, Nagyküllő, Fogaras, Udvarhely- és Háromszék megyék részére átvettük és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy fenti malom összes termékét az eredeti malomárakban ajánljuk. Rendelések és egyéb megkeresések:

MONTAG TESTVÉREK-hez

BRASSÓ, Weiss Mihály-utca 5. intézendők. TELEFON 558. TELEFON 558

Keresek 2 szoba, konyha, kamra, fürdő, álló lakást, lehetőleg közelebb a központi udvarra. — **Cím a kiadóhivatalban**

Elsőrendű fenyővizet és szilvapálinkát

gyárt és szállít jutányos áron :: BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főződé SZENTKATOLNA.

Paradicsom kifőzésre nagyban és kicsinyben beszerezhető Frecska Pálnál, Feisőmalom

Üzlet áthelyezés

Jancsó Gyula utódai tudatják, hogy **ÜVEG-, PORCELLÁN-ÜZLETÜKET** áthelyezik a ref. egyház tulajdonát képező bérpalotába, az eddigi Szép Ödön ur által bérelt vasút mellett. — Az eddigi bizalmat továbbra is kérve ajánlják dusan felszerelt üveg-, porcellán-, plémedény-, diszmu- és játékaruk raktárukat a nagyérdemű közönség szíves pártfogására.

I. osztályu

SZAKÁCSNŐ

keres az A. B. C. vendéglő KÉZDIVÁSÁRHÉLYEN.

ISKOLAI FÜZETEK ÉS FELSZERELÉSEK

BESZEREZHETŐK A

KÉZDIVÁSÁRHÉLYI KÖNYVNYOMDA r.t. PAPIRÜZLETÉBEN